

Kirjastonäkökulmia tiedonhankinnan ohjaukseen ja pedagogiikkaan ammatillisessa koulutuksessa - AMOL-kirjastojen IV yhteistyöseminaari

14.4.2010

Kirjaston ja opettajien yhteistyö ja työnjako informaatiolukutaitojen opettamisessa

Jarmo Saarti

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

Miksi informaatiolukutaitoja - tietoyhteiskunnan perusarvot

- oikeus ja kyky tietoon
- oikeus ja kyky kansalaisuuteen
- oikeus ja kyky itseilmaisuuun ja luovuuteen

(Kirjastopoliittinen ohjelma)

Miksi informaatiolukutaitoja - tietoyhteiskunnan kansalaistaidot

- perinteinen luku- ja kirjoitustaito
- tietokonelukutaito
- informaatiolukutaito
- medialukutaito
- tiedonhakutaidot
- tiedonhankintataidot
- kulttuuristen merkitysten luomisen taidot
- tiedon tuotantotaidot

(Kirjastopoliittinen ohjelma)

Kenen ehdoilla

- opiskelijan
- opettajan (kirjaston/substanssialan)
- tutkimuksen
- yhteiskunnan
- työelämän
- elinkeinoelämän
- ihmisen

Opiskelijoita Kuopion kampuksen kirjastossa, kuva R. Törrönen

---

Mitä informaatiolukutaidot ovat

Informaatiolukutaitoinen henkilö omaa seuraavat taidot:

1. määrittelemään tarvitsemansa tiedon laajuuden
2. pääsemään käsiksi tarvitsemaansa tietoon tehokkaasti
3. arvioimaan tietoa ja sen lähteitä kriittisesti sekä liittämään valitun tiedon omaan tietopohjaan ja arvojärjestelmään
4. käyttämään tietoa tehokkaasti yksin tai ryhmän jäsenenä saavuttaakseen tietyn päämäärän
5. ymmärtämään tiedon käyttöön liittyviä taloudellisia, oikeudellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä ja toimimaan eettisesti ja laillisesti hakiessaan ja käyttäessään tietoa

(American College and Research Libraries: Information Literacy Competency Standards for Higher Education)

Mitä medialukutaidot ovat

- erityyppisten medioitten hallinta
- erityyppisten mediasisältöjen kriittinen hallinta
- erityyppisten medioiden tiedonhaku
- erityyppisten medioiden hyödyntäminen

Mitä kirjastoissa on tehty

- kirjastonkäytön opetus
- tiedonlähteiden opetus
- tiedonhaun opetus
- tiedonhallintataitojen opetus
- informaatiolukutaitojen opetus
- kysymykset: kirjaston antaman opetuksen ajoitus/opetuksen integrointi muuhun oppimiseen

---

Mitä opetuksessa tapahtuu

- verkko-opetusmateriaali – tiedonhakuympäristö on jo käsillä
- tiedonhaku kuuluu usean kurssin/opintojakson suoritukseen
- opetus on aina myös informaatiolukutaitojen opettamista – tiedostetusti/tiedostamatta

---

Mitä työelämässä tapahtuu

- yhä useamman ihmisen ammattiin kuuluu tietojen hakeminen ja niiden tuotteistaminen asiakkaille
- yhä useamman ihmisen ammattiin kuuluu uuden informaation tuottaminen ja sen jakaminen
- yhä useamman ihmisen ammattiin kuuluu informaation kriittisen välittäjän rooli asiakkaille

Yhteistyön polkumalli

Työelämä

Opiskelijat

Opettajat ja kirjastoammatillaiset

Opiskelu

Substanssi-
taidot ja tiedot

Opiskelutaidot
ja tiedot

Oppimisen ja tekemisen integrointi

Opiskelun aikana

Työelämässä

Mitä kirjastoissa pitäisi tehdä

- infolukutaitojen integroiminen omaan opetukseen/opetusmateriaaliin
- infolukutaitojen integroiminen ja ajoittaminen omassa organisaatiossa tapahtuvaan muuhun opetukseen/opetusmateriaaliin
- infolukutaitojen integroiminen työelämän tarpeisiin
- osaamisen ja oppimisen mittaaminen
- vaikutuksen arviointi – oman opetuksen/muiden opetuksen
- informaatioyhteiskunnan kansalaiseksi kasvattaminen – mitä tämä tarkoittaa eri kirjasto- ja tietopalveluorganisaatioissa?
- kenen kanssa yhteistyössä – kuka konsultoi ketä, kenen kanssa opitaan yhdessä?

*Kiitos,
kysymykset nyt tai:
jarmo.saarti@uef.fi*

ITÄ-SUOMEN
YLIOPISTO

www.uef.fi